

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIO

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

OBSERVACIÓ JUSTA

L. Alegret

- Vaig á comprarne un automóvil.
- ¿Tan desesperat estás?

PELS EXÁMENS D' AQUEST MES

—Encare, encare 'n quedan algunas!...

CRÓNICA

D' aquí á la fetxa senyalada pera las próximas eleccions de regidors van dos mesos y mitj, y en aquest curt espay de temps els que 'a proposan guanyarlas á tota costa, en honor de la monarquía, han de ferho tot: reunir el blat, moldre'l, passar la farina pel cedás: comprar el sucre, adquirir els ous, batre'ls, fer la pasterada, encendre 'l forn, enfornar y treure 'l pastel á punt, es á dir: ni massa crú, ni massa cuyt... Molta feyna pera ser feta en tan poch temps.

Y á pesar de tot els grans pasteleros de la política imperant han donat ordres serias de que l' expressió definitiva del vot de una ciutat que no excusa ni amaga sas francas conviccions republicanas ha de ser monárquica. Aixó sí, als encarregats d' efectuar aquest prodigi, se 'ls dona carta blanca pera realisar tota mena de jochs, jochs de mans, jochs de bastó, y si 'l bastó no basta, jochs de manser.

Tot se podrá fer en nom de la legalitat electoral; tot se podrá fer pera protegir la *llibertat* del elector; però entenentse que tant elector es el legítim qu' en us del dret que la ley li reconeix acut á depositar el seu sufragi en l' urna, com el que, suplantant á un elector dels molts qu' en las llistas no tenen existencia real, forma part de alguna de las rodas que han de anar de colegi en colegi, ab la mateixa constancia ab que 'ls devots van de monument en monument el dijous y divendres de la Setmana Santa.

¡Ay del que intenti dificultar ó posar trabas á la seva patriótica empresa! El pes inexorable de la ley caurá sobre las sevas costellas, y ja sabem lo qu' en aquests y altres molts casos per l' istil, pot la ley... del embut ben manejada.

Però no anticipém els aconteixements.

No ha arribat encare l' hora dels fets: tot just ens trobém en el período dels preparatius. Jutjemlos, donchs, tals com se presentan.

Tres son els elements que tenen un interés marcat en las próximas eleccions municipals.

Els monárquichs, els regionalistas y 'ls republicans.

Els monárquichs, en unas eleccions legals, efectuadas ab aquell respecte al dret agé qu' es la condició més característica de tots els pobles civilsats, no suman á Barcelona cap forsa apreciable. Els abusos que impunement cometeren per espay d' anys y més anys, quan el poble mirava ab indiferencia 'l cumpliment de sos més rudimentaris debers polítics, han acabat ab la seva influencia. Avuy están escuparendits, y fins sembla que 's donguin vergonya de recordarlos.

Aquellas gerarquías caciquistas de altres temps, que dominavan el joch dels tupins electorals s' han anat desfent per ellas mateixas, convensudas de la seva irremediable impotencia. Ja no hi ha *pantorri-llas* que las aguantin.

Y no obstant, sense 'l caciquisme, no hi ha pel govern lluyta possible.

Per aixó lo primer que fora necessari pera reorganisar-lo, posantlo en condicions de funcionar, seria apoyarlo en l' alcaldía de Barcelona. En la vara del alcalde, clavada á tall de canya, s' hi enroscaria la cayguda mongetera del caciquisme. No obstant, está la pobra tan mústega y seca qu' es molt difícil que tingui sava y forsa per arraparse.

Y además, la vara per ella sola no basta: se necessita un home, de forsa que l' empunyi... ¿Y ahont es avuy aquest home, capás de provocar y de afrontar la indignació de tot un poble?

Ja pot el Sr. González Rothwos encendre la llanterna de Diógenes: per més que 'l busqui no 'l trobará.

* *

Aquella vara tan cobdiciada, que no fa molt, per ser tants els que se la disputavan, havían de donarla á un neutre, com el Sr. Monegal, y posteriorment á un aygualit, com el Sr. Boladeres, no hi ha avuy qui la pretengui, ey, s' entén, no hi ha qui la pretengui pera ferla servir, als fins que maquinan els que tenen el compromís de guanyar las eleccions á tota costa.

Ni en Coll y Pujol, ni en Sandiumenja.

Ni l' Henrich, ni 'l seu lloch-tinent Maluquer.

Ni l' Huelín, ni en Sagnier.

Ni cap de aquells candidats que avants de ser otorgada al Sr. Monegal, anavan en dansa. Més que un bastó de mando, com era llavoras, sembla avuy una branca d' esbarzer erissada de punxas. El mateix Sr. Boladeres, desde Concabella ahont se trobava estiuhejant, compregué el perill de las esgardissadas y reiterará la dimissió presentada al cons-

tituhirse 'l ministeri de rayadillo. Ja ho sab ell que no serveix pera guanyar unas eleccions.

¿A qui, donarls, donchs?

S' ha parlat aquests dias de un home de gran talla... de 'n Tort y Martorell. Ja veuen si han hagut de baixar els ulls per descobrirlo. Pero 's diu que l' han trobat, y qu' ell y ningú més qu' ell pot ser el salvador del govern y de las institucions á Barcelona. Petit encetall, gran capdell.

Segons las mevas noticias, D. Cavieritu se troba avuy passejantse pels balnearis de Bélgica y Holanda, no sé si buscant novas forsas per la seva empresa, cas que tingui en el seu dia la decisió de acometre, que me 'n dupto.

Si 's tractés de guanyar un plet ab un rasgo de habilitat ó d' astucia, ningú més indicat que l' an-

tich deixeble de D. Ignaci Fontrodona. Ell es en el foro el terror dels litigants de bona fé. Pero pel negoci de las próximas eleccions, son necessarias altras qualitats més virils, y aquestas, ell mateix, si 's pren el pols, trobará que no las té.

Recordi sino las sevas aventuras electorals, cada vegada que ha aspirat á la representació en Corts. De la Seo de Urgell, va tenirne d' escapar, agafat á la levita dels civils. Del Vendrell, duas vegadas, arrupit dintre de una tartana, pera fugir de una pluja de pedras que no queyan del cel, com las que destrubeixen la cullita de las vinyas. Y sempre sen-se l' acta.

¿Volen fer el favor de dirme qu' es lo que li succehiria á Barcelona, ahont seria tan fácil péndreli totas las sortidas?

¡Oh y ab un mónstruo que té una boca tan gran y horrible com el republicá! Y sent ell tan menut!... No li tocaria á las dents.

Ben mirat, pera fer el joch dels monárquichs en las eleccions próximas, no hi ha més que un arcalde possible: don Benet Samaranch.

Ab ell y organisant una bona conjunció de católichs, reaccionaris, monárquichs de totas menas y perdigots de tots els plomatjes, estich més que segur que 'l partit republicá hauria begut oli. De las mans de 'n Samaranch al cementiri, com tots els difunts que 's calsan á casa seva.

He parlat dels perdigots y de la possibilitat de que s' entenguin aquesta vegada ab las taifas caciquistas, pera llaurar la ruina dels republicans.

Al consignarho 'm faig eco de rumors que corren aquests dias, qual fonament ignoro; pero autorisa fins á cer punt per acullirlos la conducta reservada que segueixen en els actuals moments.

No 's bellugan, no treballan, no s' agitan.

No celebren reunions, ni meetings, ni aplechs, ni sentadas de cap mena. No trucan á la butxaca de la gent de bé. No forman comissions de vehinat. Reyna la soletat més espantosa en la *Lliga regionalista*, en altres temps tan animada. En las estanterias de aquell centre s' está cubrint de pols el famós diccionari electoral, fruyt de las sevas suadas, y del qual tant se refiavan en las eleccions anteriors. En una paraula, no donan senyals de vida.

Y aixó fa creure que alguna 'n portan de cap.

Lo mateix que quan entraren en tracts ab en Polavieja; lo mateix que quan se posaren *al habla* ab en Maura.

¿Seria res d' extrany que avuy haguessin fixat els ulls en el caciquisme?

Ella per sí sols res poden: aquells trenta cinch mil vots republicans de las eleccions de abril, pesan damunt sen com una montanya... ¿Cóm aixecar de nou el cap?

Aliantse ab els qu' ells mateixos van abatere, en un moment de ceguera y de presumpció. Tornant á donar vida al caciquisme. Aixís cumpliran las prediccions de 'n Planas y Casals, quan deya:

LOCOMOCIÓ SEGURA

—Cert que anant aixís no faré cent kilómetros per hora, pero tam-poch es fácil que se m' inflami la benzina ni que se 'm reventin els pneumátichs.

—No saben lo que 's fan... Pero ja tornarán, y
Deu vulgui que quan tornin hi siguin á temps.
A nosaltres ens sembla qu' han fet tart.

P. DEL O.

POLS D' AMBAR

Sobre un mar de llum
volan mils d' insectes
aixamplant las alas

PELANT LA PAVA

—Mestre, aquests dits treballan una mica massa:
¿Sabs?... Convindria que 's declarassin en huelga.

y movent els élitres.
Van d' aquí y d' allà
y sobre átomos nedan...
Ara al cel s' enfilan...
baixan á la terra...
Com naus transparents
van sempre á la vela,
els remes son las alas
que bogan lleugeras.
Fan la volta al mon
y caminan sempre...
Caminants del ayre
¡quí pogués sé insecte!

Un amor pujava al cel
quan vingué un altre á la terra,
y es fama que cada un
al arribar á lloch deya:
—Adeu, terra, fins may més!
—Adeu, cel, fins á mes veure!
que 'l bé que 's troba es hermós
pero ho es mes el que 's deixa.

Era un lloch de pau aquell hont vaig naixer.
Ara es lloch de guerra!
Ja no us conech homes! Ja no 't conech patria!
Ja no 't conech terra!

ANGEL VILANOVA

LA TORNADA DE 'N GUILLÉM

A Maldá. L' home está llegint el diari.
«El señor Marial ha recorrido la barriada del Poble Sec.»
«El señor Marial ha mandado colocar dos fuentes en el barrio de casa Antunez.»
«El señor Marial ha visitado los dispensarios municipales.»
«El senyor Marial...»
—¡Ditxós senyor Marial!
Tira 'l diari en l' ayre y 's posa á contar ab els dits:
—Un, dos, tres, quatre, cinch... Vaig comensar á fer us del mes de llicencia el día 5 del corrent; pera acabar el plasso encare 'm faltan cinch días... Pero ja no tinch més paciencia. Si 'l Sr. Marial ho fá tan bé, que 's quedi ell la vara en propietat y á mí que 'm deixin estar tranquil.—
Arreglo de maleta en quatre esgarrapadas, y cap al tren.
Ja som á Barcelona.
Avans de pendre una resolució definitiva, don Guillém procura informarse.
—¿Qué diuhen de mí?
Uns:—Que, comprenent vosté que no serveix, ha presentat espontáneament la dimissió.
Altres:—Que 'l govern, vista la seva escassa aptitud pel càrrech, l' ha invitat á tornarsen á caseta.
Don Guillém s' estira nerviosament las patillas y 's dirigeix al Govern civil.
—*Essere ó non essere*, — diu l' home tot caminant:
—Aquesta interinitat, aquestas murmuracions, aquestas reticencias no fan pel meu carácter. Vull saber net y clar á qué haig d' atenirme.
Anunciat pel porter major, el senyor González Rothwos el reb immediatament.
—¡Caramba, don Guillém! ¿Qui l' havia de fer per aquí?... Vé que ni caygut del cel.
—No, senyor: vinch á presentar la dimissió del càrrech d' arcalde.—
La primera autoritat civil de la provincia 's mira al senyor de Maldá ab verdadera estupefacción.
—¡Vosté dimitir! ¿Per qué?

—Sé que al Govern li faig nosa, y no vull ferlo estar més en pena.

—¡Quina atrocitat! Si que va ben errat de notícias!... El qui fa nosa al Govern, y forsa, es el senyor Marial. ¿Cóm vol que á Madrid vejin ab bons ulls las iniciativas d' aquest home, que al fi y al cap no es més que un republicanot?

—Per xó mateix; ell té iniciativas, jo no 'n tinch... Acéptim la dimissió y no 'n parlém més.

—Don Guillém, no fem el noy. ¿Qué 's figura vosté que ab tanta facilitat un home dels seus mérits pot abandonar el camp? Vosté ja no es duenyo dels seus actes: vosté 's deu á la patria, á las institucions, á la ciutat de Barcelona, á...—

A pesar de la ensabonada del Sr. Rothwos, don Guillém no recula. Desconfia, rezela, tem que li estiguin prenent el pel. ¡Han arribat als seus oídos tan diversos rumors y notícias tan extranyas!

—Barcelona á mí no 'm necessita per res—exclama parlant poch á poch, com volguent explorar el terreno:—lo que aquí sobra es arcaldes.

—No ho cregui.

—¿No?—diu l' home, mirantse al governador fit á fit:—¿Per ventura no poden vostés disposar de 'n Coll y Pujol, de l' Huelin, de 'n Tort y Martorell?

Don Carlos se mossega 'ls llabis, pero refentese immediatament, se posa á riure.

—¡Infundis, don Guillém, infundis!... Tot aixó son tonterias sense consistencia, llessadas á volar per quatre desocupats. Creguim á mí y á ningú més Aquí, ara com ara, no hi ha altre arcalde possible que vosté.

—¿Vol dir que no me la dona con queso, que solen dir vostés els castellans?—

El governador passeja la mirada pel despaig, com volguentse convence de qu' están sols.

—Avuy, precisament avuy mateix hi rebut instruccions reservadas de Madrid. ¿Puch contar ab la seva discreció absoluta?

—Parli: seré un sarcófago.

—Donchs bé: s' aproximan las eleccions municipals y 'l govern no vol que á Barcelona 's repeteixi lo de las de diputats. Y per evitarho conta ab vosté.

—Permetim...

—No s' alarmi, que no li passará res. El plan ja li donaré jo; vosté no haurá de fer mes que realisar-lo.

—Si efectivament no ha de portarme cap responsabilitat...

—Ni la mes petita. Pero además de las eleccions, hi ha un' altra cosa tant ó mes important que aquesta, per la qual se conta també ab el seu concurs.—

Al arribar á aquest punt el governador ja no 'n té prou ab enraonar baix, sino que s' acosta á don Guillém y li parla á l' orella.

—.....

—¿Aquí? ¡Quín honor!...

—.....

—Descansi. Mentres jo empunyi la vara, no xiurará ningú.

—.....

—Entesos, entesos!... Vaig á posarme á treballar desseguida.—

Completament asserenat, don Guillém surt del Govern civil murmurant entre dents:

—Las eleccions, en mans mevas... la d' aixó del d' alló, també... Ara sí que vaig á ferme home y... (somrihent una mica) ¡quí sabl... potser hasta marqués de Maldál!...

Y colorin colorado;
aquí está el cuento acabado.

A. MARCH

A LA MAR VELLA

—Alerta, noy, que diu que per aquí hi corra una ballena.

—¡Es cert!... ¡Mfratela!

—¡Tonto!... Aquesta ballena... es la mamá.

A UNA RASPA

¿Que diu qu' estás enfadada
perque no 't creyas, María
qu' aquell que 't deya m' aymia
te pogués portá enganyada?
¿Que sense jo no pots viure?
¿Qu' era ton únich amor?
¿Qué, per mí, lo tenir cor
deu sé una cosa de riure?
Ton enfado es bogeria
y es infundada ta queixa,
¿no confessas tu mateixa
que sempre 't deya may mia?

PITARI PEBAS

TERCETO

El pacte firmat està:
veurém lo que 'n sortirà.

OBERTURA DE LA CASSA

Passant pel carrer de Claris, de prompte, ¡psst!, sento que 'm cridan.

—Hola ¿tú per aquí?—vaig exclamar al veure á n' en Pons, que desde una entrada 'm feya senyas de que m' hi acostés.

—Sí, vina: vens com l' anell al dit. M' has de fer un favor.

—T' adverteixo qu' en aquest moment...

En Pons va posarse á riure.

—No es qüestió de quartos, es á dir, sí que ho es... En fi, escolta. ¿Veus aquesta casa?

—¿Aquesta en qual portal ens trobém?

—Sí: aquí hi viu una xicota, un àngel de candor y d' hermosura, que aquest estiu hi conegut á Caldetas y que justament ahir va tornar d' allí ab la seva familia. ¿Comprends?

—Per ara, si no t' has d' ofendre, no comprendh gran cosa.

—No hi fa res: ves escoltant. La xicota es meva, completament meva. Me 'n he apoderat per dret de conquesta; dret que, diguin lo que vulguin els redemptors de la humanitat, es un dret com els demás. Pero hi ha una cosa que neutralisa d' un modo notable els efectes de la conquesta realisada: els pares de la Matilde no saben ni una paraula dels nostres amors.

—¿Per qué no la demanas?

—Per... Aquí está 'l bussillís. Abrigo la perfecta convicció de que si ara 'm presentés al pare de la Matilde y sense més preparatius li digués: «Senyor meu, soch corredor de *bolsa*; adoro á la seva filla y tinch l' honor de demanarli la seva má,» l' home 'm plantaria escalas avall sense dignarse tornarme resposta, y aquí s' hauria acabat el dols idili comensat á Caldetas.

—Y donchs ¿qué pensas fer?

—Una cosa molt senzilla, y tú ets el qui providencialment has d' ajudar-me.—

En aquell moment comensá á sentirse per l' escala soroll de passos, com si baixés algú.

—¡Ja hi som!—exclamá en Pons, tornantse una mica groch:—El que baixa es el pare d' ella. Ara es quan necessito del teu valió concurs.

—Mana... ¿Vols qu' entre tots dos ens li tirém á sobre y l' obliguém per la forsa á donar el seu consentiment?

—No: més que la forsa pot l' enginy. En el moment en que ell passi, fesme un encàrrech de *bolsa* ben important, tan important com vulguis.

—¿Jo?

—Sí, tú; corra, ja 'l tením aquí. ¡Ordena desseguida!—

¿Qué havia de fer jo, pobre de mí, sinó obehir á n' en Pons, encare que ben bé del cert no sapigués ahont volia portarme?

Passa, en efecte, l' *sogre*, m' encaro ab el jove corredor, com si en aquell instant acabés de trobarlo, y prenent l' actitut més seria que de moment se 'm va ocorre, li dich:

—Fassi 'l favor de comprar-me cent *Fransas*, mil *Orenses*, deu mil...

En Pons va trepitjar-me; no calia que ordenés res més: l' efecte estava lograt. El pare de la Matilde, al sentir el meu encàrrech, havia dirigit al passar una mirada alafortunat agent de *bolsa* que 'l rebia, y recordant potser que á Caldetas aquell jove havia crusat ab ell algunas frasses de cortesia estiuhenca, s' apressurá á saludarlo ab una inclinació de cap bastant marcada.

—¡Aleluya!—va exclamar l' enamorat bolsista quan el *papay* sigué una mica lluny:—¡Aixó marxa! Lo demás vindrá pels seus passos contats. Ja puch dir que hi obert la cassa.

—¿La cassa de qué?

—De trenta mil duros de dot que la Matilde tocará 'l dia que 's casi.

MATÍAS BONAFÉ

LLIBRES

POSTAS DE SOL, per M. ROCAMORA.—Una collecció de rondallas elaboradas las més ab colors tristos y tonalitats melancólicas... Pero 's veu, s' observa massa aquesta especie de *parti pris*. L' autor no la sent prou bé la tristesa fonda, encomenadissa. Té certa fredor de forma que contrasta ab la naturalesa dramática de la m'jor part dels assumptos. La ploma li corre massa lleugera y aquesta lleugeresa deixa sentir certa carencia d' estil propi, certa falta de relleu.

Aixó fa que las rondallas de aquest aplech si bé despertan algun interés, raras vegadas arriban á promoure l' emoció. Obras son al fi mes que de un artista, de un escriptor fácil y correcte.

LLIBRE D' AMOR.—

—Ab aquest tros de bigoti ja 'n tinch prov per vencé 'la cors.

AYGA

Cants íntims per MANUEL DE MONTOLIU.—Molts son els poetas que han exteriorisat el sentiment universal, personalisantlo, es á dir cantantlo tal com ells l'han sentit, es á dir, en la mes pura essencia subjectiva.

Tots els enamorats son poetas, si s'han enamorat de veras. Lo que hi ha es que no tots son capassos de donar expressió als seus sentiments. El realisarho en una forma que delecti es privilegi exclusiu de alguns esperits privilegiats.

El Sr. Montoliu ens conta la historia del seu amor, en una serie de composicions que tenen verdadera unitat. Un amor pur, ab sos neguits, ab sas esperansas, ab sos temors, ab sas expansions, felisment complert ab la creació de una nova familia.

L'objecte de l'obra queda expressat en la dedicatoria.

A TÚ

Son las encesas flors de nuviatje,
las fillas del desitj. frescas d'ahí,
son las flors de mon dur pelegrinatje
que pera tú, durant el llarch viatje
he cullit entre espinas pel camí.

Avuy que ja en l'altíssim Santuari
de nostra llar, ha entrat ton pelegrí,
ans de péndrehi repós de son calvari
á tos peus eixas flors vol abocarhi
que ha cullit entre espinas pel camí.

Aquests versos que acabém de transcriure traduhei-xen las facultats literarias del autor. Hi ha en ells certa duresa, certa dificultat de factura, certa premiositat en l'expressió del pensament.

Els versos dels poetas *à natura* rajan purs y cristal-lins, com el doll de una font regalada: en ells s'efectua inicialment la misteriosa conjunció íntima del pensament y de la forma. Quan no 's posseheix aquesta condició, es preferible escriure en prosa.

ARTE DE CUIDAR Á LOS ENFERMOS por L. Grenet.—Es aquest un libre magnífich en lo que toca á sa presentació. Sabiam que D. Gustavo Gili era un editor de gust refinat com ho demostren infinitat de volums publicats

baix sa direcció; y el que tenim á la vista confirma la nostra opinió.

¡Llástima que no poguém dir altre tan de la obra, en quan á la utilitat que sembla hauria d'encloure, tenint en compte el seu títol sugestiu!

Art de cuidar als malalts. Un libre aixís tindria qu' estar despossehit d'exclusivismes y, basat en coneixements científichs, si estés dedicat á las familias en general, tal com canta en sa portada, deuria ésser un consultor pera tota classe de malalts. Y no es aixís. El seu autor s'ha cuidat en ell mes de las enfermetats de l'ánima que de las físicas, al punt de dedicar la meitat de la obra á la salvació espiritual per medi d'oracions, *jaculatorias* y fins un compendi de doctrina cristiana. Resulta obra de curanderero y no de metje, y si no afirma que 'ls tuberculs y els càncers s'allunyan ab la senyal de la creu y un pare nostre, no se'n falta gayre. Ademés el libre escrit pera las enfermeras religiosas, en particular, resulta en extrém deficient per quant de algunas malalties molt conegudas y que desgra-

LIFA

—Jo no, senyors; tot ho fa al efecte de las flors.

L'ARRIBADA DE 'N BOLADERES

—Vacha, ya volvemos á tener aquí el hombre dels prochetes... que de prochetes no passen.

ciadament abundan se n'ha fet complerta omissió sens dubte pel seu caràcter *escabrós*... Y els malalts que 'n pateixin, que s'apanyin. ¡Valenta caritat la de alguns catòlichs! ¡Y valent libre pera la ciencia mèdica del sigle XX, que no arriba mes enllá de las *almorranas*!

ALTRES LLIBRES REBUTS:

Las provincias de España.—Descripción gráfica, física y política de las mismas por el Dr. D. Manuel Hernández Villaseca.—Forma part de la colecció de *Manuales Soler*, vulgarisadors de tota mena de coneixements, y es un acabat compendi de Geografía nacional, desarrollat metòdicament per provincias, segon s la divisió administrativa de la nació. Tal vegada hauria sigut mes oportú ferho per regions, per oferir condicions ètnicas y geográficas mes destacadas. De totes maneres els datos son molt abundants, ates el caràcter compendiós del libre.

El Capitán Richard por Alejandro Dumas.—Editada ab luxo, com totes las obras que forman part de la colecció Castellá, está ademés esmeradament traduhida per nostre company de premsa D. Francisco Casanovas.

Homenaje á la memoria de Giovanni Bovio Jefe del Partido Republicano italiano.—Discurso de D. Rafael Calzada.—En aquest treball oratori acredita 'l Doctor Calzada sa fama merecuida de Castelar de América.

Los mártires de Gerona.—Loa dramática en verso dividida en 4 cuadros y apoteosis, original de Emilio Costa, representada en el Circo Barcelonés, la tarde del 28 de junio de 1903.

RATA SABIA

ELLA

SONET

Es jova, moreneta, rodanxona
ab dos ulls com dos sols, fresca, jamada,
amable, atenta, humil, tan ben parlada,
que dona gust sentir quan enrahona.

De garbo y gracia 'n té com cap mes dona
per garbosa que sigui y agraciada,
puig la sal que té en tot es tan probada
que val mes que 'l salf que hi ha á Cardona.

Jo no he vist en el mon cara mes fina
ni imatge que l'ignali en hermosura.

Servey gratuít de lactancia establert al dispensari municipal del carrer de Sepúlveda

El laboratori.

Exámen de la llet.

Com se pesan las criaturas, pera comprobar el seu creixement.

La sala d'espera á l' hora de la repartició de la llet.

Ella es casta, ella es verge y ella es pura,
 ella es guapa, ella es mona, ella es divina.
 Ella en ff, es, car lector, una xicoteta
 que 'm te ferit de mort; m' ha donat pota.

† PEPET DE CALDAS

TEATROS

TÍVOLI.—CIRCO EQUÈSTRE

¡Quina nit la de la inauguració de la temporada!... El local, com una avellana el dia de Santa Magdalena; en

¡Ain hay «plata», amich Molgosa!...

Y de la Companyía ¿qué? Imitant l' augusta solemnitat dels revisteros serios, ara sería ocasió de dir alló: «No basta una sola representació para poder dar sobre el espectáculo una opinión imparcial y concreta.»

Perque la vritat es qu' en la Companyía tal com s' ha presentat, hi ha de tot: elements notabilíssims y altres que, per distintes causas, no produheixen l' impressió que deurían. Exemple, 'ls Gilbars, gimnastas de mérit indiscutible. ¿Quí dupta que 'l temps excessiu que emplean en la colocació dels aparatos perjudica l' efecte del seu difícil treball?

En quant al clowns, element principalíssim de tot circo, convinguem ab que si la época de las llegendas, com deya 'l bisbe d' Oviedo, ha passat, també ha passat la dels Tony Grice, els Billy-Hayden y 'ls Pierantoni.

En cambi ¡quín número més bonich y brillant el dels patinadors *Vicentinos!* Alló es reliscar ab gracia y salegro y dibuixar sobre la pista rasgos y arabescos que 'l més hábil calígrafo no sabría fer ab la ploma sobre la més fina vitelal...

Y 'ls gossos ensenyats de Mr. Loyal, ¡quins altres *artistassos!* Tant per la seva pintoresca presentació com per la naturalesa del treball, la *Cassa de la guineu* va ser un dels números més aplaudits.

També ho foren molt, y ab justicia, els quatre *Gaetanos*, especialment el petit, un xicotet víu com una centella que promet ser una notabilitat.

Pero 'l *clou*, el plat fort del programa es indubtablement el quinteto de focs de Miss Julieta: cinch animals de pell llustrosa com si sortissin de cal limpiabotas, que fan jochs malabars, arman una orquesta, jagan ab foc y desenvollian infinitat d' habilitats que moltes personas que tenen mans y brassos no las sabrían fer per més que ho probessin.

En resúm; á jutjar per la funció inaugural, la temporada comensa bé, y es de creure que la campanya del Tívoli será agradable y fecunda, confirmantse una vegada més l' acert y la bona estrella del seu director senyor Alegria.

CONCERTS D' EUTERPE

La aplaudida societat coral *Euterpe* que ab tant acert vé dirigint l' inteligent mestre D. Sebastiá Rafart, donará dimars que vé, dia 8, el sext y últim concert de la temporada. Será á benefici del expressat director y per deferencia á n' ell hi pendrán part els celebrats artistes Sra. Bordalba y els senyors Utor, Aragó y Perelló.

En *Manolo* cantarà per primer cop *El musclayre*, música del Sr. Rafart, y cansó escrita expressament pera 'l popular tenor catalá.

No hi faltarà gent, ni aplausos. M' hi jugaria un peixet.

NOVEDATS

Ab un plé á vessar va despedirse l' ilusionista, cavaller Watry que en poch temps s' ha sapigut guanyar el beneplácit del públich. Executá varis traballs de prestigiació en la mateixa platea ab els quals va conquistar numerosos aplausos.

Va prometre tornar á Barcelona aixís que tingui algun número de novedat pera presentarnos. Aixó vol dir que aquí ja 'ns ha abocat totas las sevas gracias, que realment no son pocas.

GRANVÍA

La gran, la portentosa Vitaliani donará acompanyada del excelent actor signor Duse, una curta serie de representacions.

Pera demá, dissapte, está anunciada la funció inaugural y segons sembla dintre pochos dias s' estrenará el celebrat drama espanyol epissódich *La Campana de la Almudaina*, traduht al italiá per no sabem qui.

Comensemnos á llepar els bigotis de gust.

N. N. N.

LA ENAMORADA

Mal d' amor

Es una cosa probada
 pels sabis mes eminentes
 qu' es un mal dels mes dolents

els llochs de preferencia, las donas més guapas y elegantes de Barcelona; en els palcos, las primeras autoritats; gran profusió de llum per tot arreu; el mestre Ravizza, cargolantlashi ab tot el seu entusiasme; el públich, alegre y animat, desitjós de divertirse y d' aplaudir... De segur que 'l senyor Alegria, al veure aquell hermós espectáculo, devía dir al seu administrador;

el mal d' está enamorada.
 Hi ha una noya molt tal cual
 qu' es diu de nom Bonifacia,
 y, pobra, te la desgracia
 de patirne d' aquest mal.
 La culpa de tal fatlera
 la té un jove, quí va fer
 s' enamorés sens saber
 cóm ni de quína manera.

Passa aixís torment tan viu
 que ab poca cosa 's commou,
 jo crech que ja farà prou
 si pot passá aquest istiu.

En sa casa hi ha treball
 per tréureli aquesta lluna
 perque 's va fonent com una
 candeleta cap per vall.

Aquest mal te mal rebrot
 y porta certa manía
 per' xo es qu' ella hasta somía
 fins estant desperta y tot.

La pobreta apenas menja
 ni li fan goigs els menjars
 y al arribar el dimars
 ja 's creu que estém en diumenge.

Si aixís molt temps logra viure
 tindrà estonas deliciosas (?)
 perque ara ja fa unas cosas
 la vritat, que hasta fan riure.

Que aixó li dona tropell
 no cal pas posarhi un pero;
 molts cops en lloch del sombrero
 se posa al cap un cistell.

Te unas distraccions tan grans
 que fa patí á qui la veu;
 devegadas á n' el peu
 sens pensar, s' hi posa 'ls guants.

Altres, tota salamera

se 'n va al jardí, y amorosa
 pensantse besá una rosa
 ensuma una escarxofera.

Algun cop l' han atrapat
 en lloch que la claró hi manca
 agafant ab sa ma blanca
 la negra pota del gat.

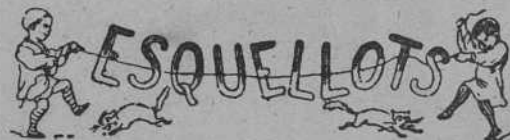
No es extrany, donchs, que, veyent
 desgracia tan manifesta
 digui que la noya aquesta
 acabarà malament.

Puig es cosa ja probada
 pels sabís mes eminents
 qu' es un mal dels mes dolents
 el mal d' está enamorada.

Noyas, que també patiu
 d' aquest mal que du l' amor;
 si entregat teniu ja 'l cor
 es preçís que l' ull obriu.

Que us pot molt ben enganyar
 l' Amor, tot y sent un noy,
 y hus podriau ben trovar
 pensarvos aná al altar
 y anárvos en... á Sant Boy.

J. STARAMSA

Els regionalistas del Ajuntament, donarán probas de ser uns desagrahits ab la Divina Providencia, si á la més próxima sessió que celebri l' Ajuntament, no presentan una proposició demanant que 's canti un solemne *Te Deum* en acció de gracias al haver sigut reposat en el seu cárrech, l' intrépit, el masle Sr. Cambó.

Y que deu haver sigut cosa de la Divina Providencia, no admet dupte.

Perque 'l mateix jutje que va decretar la suspensió, alguns días després va revocar la seva providencia.

Senyal segura de que la Divina *Idem* devia tocar-li 'l cor.

Creure que 'ls perdigots van tocar totas las influencias per obtenir aquest resultat, es no conixerlos.

Els del *tirano* no 'n volen res... y com res ne volen, res li demanan.

Cert que moltas horas avants de que l' auto sigué públich, y fins se diu que no estant firmat encare, ja l' interessat ó sizui 'l mateix Sr. Cambó en persona, va presentarse al despaig del arcalde, á notificarli que ja estava reposat y que tornaria á ocupar el seu lloch.

El mateix Sr. Jutje, al enterarse de la previsió extraordinaria de tan insigne perdigot, se 'n es-cruixía.

Pero desseguit va comprendre que tot aixó eran revelacions de la Divina Providencia, y davant de un poder tan alt, va acotar el cap, y va firmar aquesta especie de retractació.

Per lo tant, no hi ha mé:—*Te Deum laudamus...*

Pero ¿quina passa es aquesta que tan fácilmente s' encomana á tots els que tenen tractes ab els perdigots?

Coneixíam á un Narcís Oller, despreocupat, quan escribía sas novelas *La Papellona* y *La Febre d' Or*, y moltas de sas narracions, y se 'ns presenta avuy

TORNANT A LA CASA GRAN

—Hi rebut ja un cop d' estaca,
 y aixó, companys, no convé;
 desde are sempre aniré
 ab la llengua á la butxaca.

CASSADORS

poch menos que clerical, describint una excursió que va fer á Sant Martí de Canigó en companyia del bisbe Carse-lade, de qui exalsa las virtuts y, sobre tot, la fortaleza de las camas.

Aquell *sursum corda*, ab que termina la seva narració, va ferme caure d'espalllas.

Desitjaría que fossin vius en Joan Sardá, en Coroleu y en Pep Ixart, no més que per veure la rialla irónica que s'estamparia en els seus llabis, al notar la facilitat ab que 'l seu antich company de glorias literarias, ha agafat, desde que no disfruta de la seva bona companyia, 'l xarrampió dels perdigots.

Ab els dits agafats en la porta de que 'ns parlava 'l *Diluvio* y no sabent cóm sortirse del atolladero en que 'l seu «company» *Erasmus* l'ha ficat, *Fray Gerundio* apela á la salvadora maniobra d'escaparse per la tangent.

No, amich *Fray*, no val á embrollar las cosas: lo que vosté feya en l'article de *marras* no era *fundarse en hechos ni en sucesos*; alló va ser senzillament aprofitarse d'uns párrafos de la *Campana*, pera parlar d'una circular del arquebisbe de París que vosté—ens atrevím á assegurarho—no l'ha vista ni pel forro.

Y aixó, tractantse d'un peviódich que acusa als altres de llegir poch la premsa estrangera y que ab tanta

Desde 'ls mes blancs als mes negres,
desde 'ls mes xichs als mes grossos,

ells arreplegan la carn
y en pago reben els ossos.

DON NARCÍS

Incensant al gran Cansalada.

serietat aludeix á las teuladas de vidre, no está bé.
Voilà tout.

Síntomas del temps.

Ha aparegut una gran esquerdada en l'edifici del Govern civil.

Aixó, si bé 's mira, es un atach á las actuals institucions.

¡Y que no hi haja medi de denunciar y encausar á la tal esquerdada!

Algúns periódichs mallorquins sostenen aquests días una polémica molt empenyada sobre si 'ls fills de aquella isla han de ser mallorquins cataláns ó mallorquins de Mallorca.

No intento ficar cullerada en una qüestió que, després de tot, me té sense cuidado; pero entench que baix el punt de vista regionalista, tenen més rahó 'ls mallorquins de Mallorca, que 'ls mallorquins cataláns.

D'altra manera no serían lógichs els que, renegant del uniformisme de Castilla, voldrían sostenir un uniformisme catalá... Y sempre haurán de tenir en compte que si aquí fem butifarras, á Mallorca fan sobressadas, lo qual per si sol ja marca un fet molt important de diferenciació.

Espigolat en un periódich estranger:

«El matalás es un utensili damunt del qual la dona honrada, descansa, y damunt del qual la que no ho es, treballa.»

Torna á parlarse ab insistencia del probable viatge de D. Alfonso á Barcelona. Ab aquest motiu un rector de la classe dels monárquichs ha fet varias apostas.

L'esperit jugador de la rassa llatina 's descubreix á cada punt: ahir s' apostava á favor de tal ó qual candidat á la tiara; avuy s' apostava á favor de la vinda del rey á casa nostra.

Y la veritat es que per una cosa aixís no val la pena d' exposarse á perdre.

Ni menos... á guanyar.

No volém creure que l' inesperat regres del senyor Boladeres obeheixi á celos mal reprimidos. En tot cas aquests gelos, com els del moro de Venecia, serían infundats, perque la obra regeneradora projectada y, en part, comensada per l' alcalde interí senyor Marial no ha tingut, en el curt espay d' un mes, temps suficient pera desarrollarse ni ha pogut inspirar la enveja de ningú.

Lo que hi haurá aquí es que al veure D. Guillelm que lo dels *Dispensaris lácteos* havia sigut un éxit gros pel seu afortunat iniciador, va dirse:—Cá, cá, aixó no va. Lo millor es ferli tornar la vara. 'S veu que aquest home té molta *llet*, y no fos cás que d' un republicá 'n sortís la nata dels arcaldes.

Que fora lo qu' empiparia més als arcaldes *matóns*.

Eureka! Al monument de 'n Frederich Soler ja no li falta tot. Després d' un grapat d' anys de constituir la vergonya dels barcelonins, han vingut á donarli un cop de má deixantli arreconat á vora seu un gran sócol de pedra que, segons diuhen, li ha de servir de base.

¡Pobre Pitarra! Després de la passejada de que ha sigut víctima, al fi deu haver exclamat:

—Ja estich content, que al menos podré dir que ningú m' empeta la base.

Una bona notícia, qu' encare que prematura, volém ser nosaltres els primers en donarla.

El veterano y sempre aplaudit artista don Teodoro Bonaplata, tornat, com vostés saben, d' América després d' una ausència d' alguns anys, va á presentarse altra vegada davant del públich.

La nova Empresa del teatro *Circo Barcelonés*, qual local obrirá sas portas á primers d' octubre, ha tingut la bona idea de contractar al notable actor.

Sobre l' escena del antich colisseu del carrer de Montserrat veurém, donchs, reverdir els llores que l' insigne Bonaplata ha recullit á manats en sa llarga vida artística.

A n' ell y á l' Empresa la nostra felicitació.

Se tracta de construir, per compte del Ajuntament alguns safreigs higiénichs.

Bona idea.

Y jo proposo que s' inaugurin ab molta solemnitat y de una manera digne.

Com, per exemple, rentant'hi 'ls drapets del *honort* municipal.

Apa, Sr. Cambó, ara que hi torna á ser: comensi á arremangarse.

No es tan expontánea com semblava la dimissió del càrrech de regidor presentada pel perdigot senyor Lopas Gomas.

A la qüenta 'ls seus companys de causa varen

cridarlo, donantli entenent de que havia de dimitir, pera salvar l' existencia regidoresca dels Srs. Sunyol y Albó, que de no ferse una vacant, haurían hagut de subjectarse á sorteig y deixar el càrrech el que hagués resultat senyalat per la sort com á substituït del ex-regidor Sr. Alemany.

Es á dir: els havían de rifar.

Y la *rifada* s' ha evitat, prestantse 'l Sr. Lopas Gomas al sacrifici.

Pero no 's creguin que aquest acte haja de quedar sense la deguda recompensa.

Quan el Sr. Lopas Gomas se mori, 'ls seus companys de causa s' han compromés á aixecarli una estàtua.

Una estàtua de *sabó d' olor*.

Llegeixo:

«Llamados por el Sr. González Rothwoe, hoy han acudido los inspectores de policia á su despacho.

»Parece que el gobernador les ha manifestado que se halla dispuesto á dejar cesante al inspector que no muestre el celo y diligencia necesarios para evitar que *se juegue á los prohibidos*.»

Enterat.

Pero se m' ocorre un dupte, Sr. González Rothwoe: ¿las trampas electorals, deuben ser consideradas com á *jochs prohibits*?

Necessari fora aclarir aquest punt, no siga del cas

LAS MOSCAS Y LA MEL

—Gracias, senyors, gracias: nedo perfectament sense carbassas ni suros...

PASSEJANT

—¿Qué t' ha dit aquest jove?
—Alló que diuhen tots: rica.
—¡Pobre!

que algún inspector, tement el cástich de la cessantia, perdi l' ocasió de obtenir un bon ascens.

¡Y quina calor, la dels últims dies del agost!
Una calor de forn, botxornosa, asfixiant, que feya sortir la suor per tots els poros, com si 'l ser humá sigués una gallina posada en ebullició en la gran olla de l' atmósfera, saturada de vapor acuos. Rahó tenen els italians quan diuhen: —*Fá caldo*. Sí, senyors: caldo de persona.

Aca'ba de morir el professor August Kerkofss.
—¿Y qui es aquest senyor?—preguntarán molts dels meus lectors.

L' inventor del Volapuck, llenguatje universal. Un sistema, en teoria admirable; pero en la práctica impossible, per quant ningú s' avé á perdre l' exclusivisme de la seva llengua propia.

Lo qual vol dir que l' home no ha sigut creat per' entendres.

Entra un senyor en una botiga á fer algunas compras.

Al efectuar el pago, l' amo del establiment surt á cambiar un bitllet de banch, y li diu á l' orella á un seu fill, nen de uns nou anys:

—Vigila, sobre tot, que no se 'n emporti alguna cosa.

Y al regressar, el xicot exclama en veu alta:

—El senyor no ha robat res.

SOLUCIONS

Á LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA 1.ª—*Ca-ma-ri-lla*.
- 2.ª ID. 2.ª—*A-fa-la-gar*.
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Perot lo Uadre*.
- 4.ª ANAGRAMA.—*Ballis—Llavis*.
- 5.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Hortensia*.
- 6.ª CONVERSA.—*Mdquina*.
- 7.ª GEROGLÍFICH.—*Per astutas y raras las donas*.

TRENCA-CAPS

XARADA

La *prima-segona-terça*,
junt ab la *tercera-quarta*
y la *total*, tres xicotas
á la sarsuela afectadas,
perque las acompañés
ahí á la nit al teatre,
abont cantava *primera*,
segona-quarta en Cassanyas,
van pagarme café, puro,
el tranvía y la butaca,
anyadintli de propina
cada una, una abressada.

LLUIS MANÉ

ANAGRAMA

Una *total* de cotó
ficada dins d' una capsa
de *tot*, veussquí 'l regalo
que vaig fé á la meua aymada
perqué s' enteri de que
vull que no sigui bagarra.

J. COSTA POMÉS

GEROGLÍFICH

;
P
I N I
D I
A
V I O L A

F. JOANET

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

LEY — DE — CAZA

Y SU

REGLAMENTO

Un tomo . . . Ptas. 0'75

ARTE

DE

CUIDAR Á LOS ENFERMOS

MANUAL TEÓRICO PRÁCTICO

POR L. GRENET

Un tomo en 8.º, Ptas. 5.—Encuadernado en tela, Ptas. 6.

LA ESCULTURA ANTIGUA Y MODERNA

POR EL

Dr. Elías Tormo y Monzó

Un tomo en 8.º, Ptas. 3

IDEAS É IDEALES

POR ADOLFO POSADA

Ptas. 2

LOS TRES SUEÑOS DE COLILLA

POR JOSÉ ECHEGARAY

Un tomo en 8.º, Ptas. 0'75

La República

LÁMINA ALEGÓRICA

propia para ser colocada en Casinos, Ateneos, Sociedades y toda clase de Centros democráticos

Tamaño de la lámina 65 por 50 centímetros, impresa á seis tintas sobre magnífica cartulina.

Precio: Pesetas 2

COLECCIÓN DIAMANTE

TOMOS PUBLICADOS

1. *R. de Campoamor*. Doloras, 1.ª serie.
2. Doloras, 2.ª serie.
3. Humoradss y cantares.
4. Pequeños poemas, 1.ª serie.
5. Pequeños poemas, 2.ª serie.
6. Pequeños poemas, 3.ª serie.
7. Colón, poema.
8. Drama Universal, poema, primer tomo.
9. Drama Universal, poema, segundo tomo.
10. El Licenciado Torralba.
11. Poesías y Fábulas, 1.ª serie.
12. Poesías y Fábulas, 2.ª serie.
13. *E. Pérez Escrich*. Fortuna.
14. *A. Lasso de la Vega*. Rayos de luz.
15. *Federico Urrecha*. Siguiendo al muerto.
16. *A. Pérez Nieva*. Los humildes.
17. *Salvador Rueda*. El gusano de luz.
18. *Sinesio Delgado*. Lluvia menuda.
19. *Carlos Frontaura*. Gente de Madrid.
20. *Miguel Melgosa*. Un viaje á los infiernos.
21. *A. Sánchez Pérez*. Botones de muestra.
22. *J. M. Matheu*. ¡Rataplan!
23. *Teodoro Guerrero*. Gritos del alma.
24. *Tomás Luceño*. Romances y otros excesos.
25. *L. Ruiz Contreras*. Palabras y plumas.
26. *Ricardo Sepúlveda*. Sol y Sombra.
27. *J. López Silva*. Migajas.
28. *F. Pi y Margall*. Trabajos sueltos.
29. *E. Pardo Bazán*. Arco iris, cuentos.
30. *E. Rodríguez Solís*. La mujer, el hombre y el amor.
31. *M. Matoses (Corzuelo)*. ¡Aleluyas finas!
32. *E. Pardo Bazán*. Por la España pintoresca (viajes).
33. } *A. Flores*. Doce españoles de brocha gorda.
34. }
35. *José Estremera*. Fábulas.
36. *Emilia Pardo Bazán*. Novelas cortas.
37. *E. Fernández Vaamonde*. Cuentos amorosos.
38. *E. Pardo Bazán*. Hombres y mujeres de antaño.
39. *J. de Burgos*. Cuentos, cantares y chascarrillos.
40. *E. Pardo Bazán*. Vida contemporánea.
41. } *Jacinto Laballa*. Novelas íntimas.
42. }
43. *Fr.ª Sarasate de Mena*. Cuentos vascongados.
44. *F. Pi y Margall*. Diálogos y Artículos.
45. *Charles de Bernard*. La casa de los amantes.
46. *Eugenio Sue*. La Condesa de Lagarde.
47. *Rafael Altamira*. Novelitas y cuentos.
48. *J. López Valdemoro*. La niña Araceli.
49. *Rodrigo Soriano*. Por esos mundos...
50. *Luis Taboada*. Perfiles cómicos.
51. *B. Pérez Galdós*. La casa de Shakespeare.
52. *J. Ortega Mumilla*. Fifiña.
53. *F. Salazar*. Algo de todo.
54. *Mariano de Cavia*. Cuentos en guerrilla.
55. *Felipe Pérez y González*. Peccata minuta.
56. *Francisco Alcántara*. Córdoba.
57. *Joaquín Dicenta*. Cosas mías.
58. *J. López Silva*. De rompe y rasga.
59. *Antonio Zozaya*. Instantáneas.
60. *José Zahonero*. Cuentecillos al aire.
61. *Luis Taboada*. Colección de tipos.
62. *Beaumarchais*. El Barbero de Sevilla.
63. *Angel R. Chaves*. Cuentos de varias épocas.
64. *Alfonso Karr*. Buscar tres pies al gato.
65. *Francisco Pi y Arsuaga*. El Cid Campeador.
66. *Vital Aza*. Pamplinas.
67. *Antonio Peña y Goñi*. Río revuelto.
68. *Enrique Gómez Carrillo*. Tristes idillos.
69. *Nicolás Estévez*. Calandracas.
70. *V. Blasco Ibáñez*. A la sombra de la higuera.
71. *A. Dumas, hijo*. La Dama de las Camelias.
72. *Joaquín M. Bartrina*. Versos y prosa.
73. *Francisco Barado*. En la brecha.
74. *Luis Taboada*. Notas alegres.
75. *Xavier de Montepin*. La señorita Tormenta.
76. *Antonio Zozaya*. De carne y hueso.
77. *Xavier de Montepin*. Muerto de amor.
78. *Conde León Tolstói*. Venid á mi.....
79. *Alfredo Calderón*. A punta de pluma.
80. *Enrique Murger*. Elena.
81. *Luis Taboada*. Siga la broma.
82. *Laura García de Giner*. La Samaritana.
83. *Cyrano de Bergerac*. Viaje á la luna.
84. *Eugenio Antonio Flores*. ¡Huérfana!
85. *Isán Tourgueneff*. Hamlet y Don Quijote.
86. *Alceta Pestana (Cañel)*. Cuentos.
87. *Angel Guerra*. Al sol.

Precio de cada tomo, 2 reales

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en llibransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certícat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

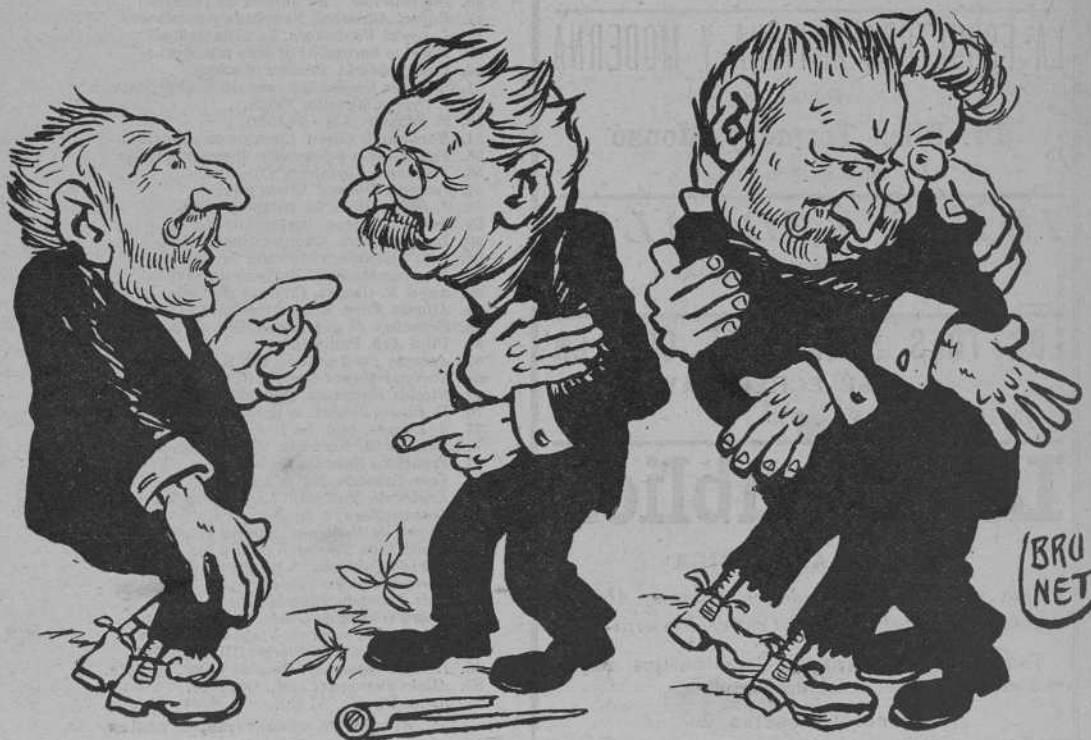
ELS DOS FRACASSATS Ó DEU ELS CRIA Y ELLS SE JUNTAN

—Estich llest, mort, reventat...

—Lo mateix me passa á mí.

—¿Unimnos, gloria llegítima?

—¡Pantorriilas, vina aquí!